

da kõlvpärrast jõlle mahhaajati. Maa ja merre peal olli allalne sõddas, ja olli meie ma sures häädas ja waewas, ning innis meste polest õite tühjaks ja kolledaks samas: küllad ollid õrs rakörwetud, mõisad õrapöletud, ja kirrikud kiivikans gruiks tehtud. Nenda läks se pikk waeno hääda 1709 aastani eddas, mil Karel omma wäega wiljaka Ukraini maale töötas, et seda Moskva linna peale minna, sedda õrrawõr: ma ja Wenne rigi peale wõimust sama. Peter ruttas wossto, ja sai wad mõlemad wäehulgad Pultawa linna liggidal kokko ja seisid õse rahhul; agga töisel päwal, mis olli peaw enne Petripäwa, hokkas Roots jo enne päivatöusu peales tullesma. Olli se kül õts hirmus tapmise päewa, ja wallatt werb hommikust õhto iljani. Mõlemad wahhwad Wallitese jad ollid ees ja tagga, omma sõamehhi juhhatamas, õndmas ja kinnitamas. Kaarli hobbust toppis suretükki kuni temma al, ja põrrutas temma jalga nenda, et ei wõinud töise hobbose selga istuda; sepärrast loskis ennast ramiga siina kanda, kuhu ennast tarvis, ja kus taplemist föide tullisema näggi ollewad. Agga olli Jummal nenda temma pärrast seadnud, kuida pühhas kirjas loeme, kui ütleb: nt kaugel pead sa minnema; agga ei mitte emale; seit Peter wöitis Kärlit õrra; wöitis föik temma wäggewangi, ja peassis Karel waewalt mõnne gardidega, ja põgenes Turgi:maale, et agga eest õrra, ja mitte wangi sada. Selle suru ja verrise lahchingi járrele, mis Jummal Petriile andnud fördi minna, nimmitas ta issiennast Kinsdräiks: seit ta olli taplemise päwal veel alles oberist.

Nüüd olli föigekardetawam waenlaene rammaks ja jõutumaks tehtud; ja olli föik Ria ja Tallinna ma Peteri ommaks sanud, muud kui et veel Ria ja Tallinna lin kättes andmata ollid; agga sai neid töisel aastal (1710) ennesele. Riga andis ennast 3damal Jülli; Perno 8mal Augustil, ja Tallin Mihkli pälwas heaga kätte. Seit ajast on meie maal Jummal tännatud! juba nüüd sadja ja nelli diskümmend aastat, ilma wahheta ollalist kallist rahhu olnud, egga polle õhhegi waenlaese jalgi ülle meie raja sanud ei astuma egga astuda. On se õts suur arm Jummalost, mis mitte föige maitele õnnek polle sanud olema. Selle eest on meie kohs hus, Jummalat omma Issandat sedda ennam föigest süddas mest kita ja tännada, seit et teame, kui wägga häädane ja pinaline meie maa luggu allati enne sedda olnud, kui Wenne wallitsuse alla veel olli samata, et sõddas ja waeno rist, nalg ja kalk tedda aastast aastani lõpmata willetsaks ollid teggonas.

Peter I. kes ilmõtsata suri tegusid teinud, mis ses piisateses ramatus aset wõi leida, egga temmasse mahtuda;

Peter, se suur, ja igawese ar wåert ja kulus Wallitsja; ei noudnud muud, kui omma rigi ja temma allamate head, kelle siggiwaks õnnek; ja meie föikide, ja meie järgmiste kassuts, Jummali temmale head meet, suurt tarkust, rammu ja andid olli jagganud. Temma olli ommal ajal se mees, kes föiges mailmas föige raskemat murret, waewa ja töed ennese peale olli wõtnas, ja Jummala abbiga ötsa ajamas, Hingamist ehk hingamise páwa temmal sin ilmas kül ei olnud: agga kui ta omma rasket páwatbed Jummala nõu járs rele olli õrrateinud, kutsus helte taewane Issa tedda rahhu: le. Temma surri enima trui Katarina kätte wahhel, 8. Februaril 1725 aastal, kui wiiskümmend kolm aastat olli wannaks sanud. Üritis föik riit tedda tagga; ja sowime iggaüks, tännolikult tedda mällestes, temmale öntsat hingamist Jummala rigis.

Kui Peter siit ilmast olli lahkund, siis perris temma prua Katarina I. temma auujärge; agga ei wallitsend mitte kauemine kui kaks aastat, ja läks 17nemal Mai kuu päwal 1727 omma armise ja källi Peteri járrele.

M a a s t mis Jummalast föige maapealiste ello- assemeks lодуд.

Kui ommad silmad taewa pole üllestöstame, ja de ajal taewalautuse al ilmarmamata tähti omma walgusega näme ellandawad ehk wirwendawad, kumawad ehk kui udpo läbbi walwendawad, mis omma seadetud teer kaiwad; omma försda mõda asset mudawad, ja jälle arga mõda taggasid tulles wad: siis mõistab mõtleja innimene et Jummal neile maitsema algmisest käimise ja likumise teed kindlaks rajanud, kens nest ueil wõimata lahkuda ehk förvale minna, seit et nemimad ommas käimises ötsi kui wäck, mis uris, allati üht wisi köine töise ümbär ligiuvad. Küsib innimene, mis nemimad on, ja miks Jummal neid lonud? Need föik armad innumedes! need föik on Jummalast walmistud elloasmed, nenda kuida meigi ma. Mitmed neist on mitto tuhhat, ehk mitme ja mitme missioni förd suremad, kui ma, kelle peal weil asset Issandast on sowitzud. Nemmad näitwad meie silmist sellepärrast kui piisikesed wiewendawad täppikesed ehk tähhed, et nemimad ötsata kaugel on, ja näitob meie ma neile, kes nende peal ellawad, ka õts täht ehk tähhekene, seit et temma kauguse pärrasi piisikene paistab. Agga játgame need asjad.